

- העותרים:**
1. **פורום המשפחות השכולות** (חוג ההורים - פורום המשפחות : משפחות למען שלום, פיוס וסובלנות), ע"ר 580328995
 2. **האגודה לזכויות האזרח בישראל (ע"ר), עמותה 580011567**
ע"י ב"כ עו"ד טל חסין ואח'
מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

- נ ג ד -

- המשיבים:**
1. שר החינוך
 2. הממונה על התוכניות החיצוניות וקידום שותפויות, משרד החינוך
 3. ועדת המכרזים, משרד החינוך
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - אזרחי
מרח' מח"ל 7, ירושלים 9149301 ת"ד 49333
טל': 073-3920000 פקס : 02-6468053
כתובת דוא"ל : ez-jer@justice.gov.il

הודעה מטעם המשיבים 3-1

בהמשך להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 8.1.2026 ולארכות שניתנו, המשיבים 3-1 (להלן: "המשיבים"), מתכבדים להגיש את החלטת המשיבים ביחס לבקשת העותר, המצורפת להודעה זו כנספח.

SCN

מיטל אביעד בן-עמי, עו"ד
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

25.1.2026, ז' בשבט תשפ"ו

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

ז' בשבט התשפ"ו
25.01.2026

לכבוד:

חוג ההורים - פורום המשפחות: משפחות שכולות, 580328995

שלום רב,

הנדון: תוכנית "מפגשי דיאלוג - מכאב לתקווה" של חוג ההורים - פורום המשפחות: משפחות שכולות

1. הארגון "חוג ההורים - פורום המשפחות: משפחות שכולות (להלן – הפורום) הגיש ביום 13.8.25 תוכנית חדשה אותה הוא מבקש לכלול במאגר במסלול הכחול, תחת השם "מפגשי דיאלוג – מכאב לתקווה". בעניינה של תוכנית זו ניתנה ביום 23.10.2025 החלטה על פסילת התוכנית, בהסתמך בין היתר על ממצאים וחוות דעת שניתנו בעניינה של תוכנית זו כשהוגשה במסלול המכרזי.
2. במסגרת הודעה שהוגשה במסגרת העתירה שהגיש הפורום בהליך עת"מ 17025-12-15 פורום המשפחות השכולות נ' משרד החינוך (להלן – העתירה), הודיע המשרד כי הבקשה לכלול את התוכנית במאגר תושב לבחינה חוזרת. בהתאם להודעה זו, התקיימה בחינה מחודשת לבקשת הפורום, בעניין הכללת התוכנית במאגר המענים והתוכניות. לאחר דיון ובחינה מדוקדקת ומעמיקה בעניין על ידי גורמי המקצוע במשרד, הוחלט שלא לכלול את התוכנית במסגרת המסלול הכחול. להלן נימוקי ההחלטה.
3. בפתחם של דברים יובהר כי משהתוכנית מושא ההחלטה דנן הינה אותה התוכנית שנפסלה מלהכלל במסלול המכרזי במסגרת החלטת ועדת המכרזים המשרדית מיום 5.12.2025 (וכפי שמעיד הפורום עצמו בסעיף 65 לעתירה), הסתמכה החלטתנו בין היתר על מסמכים שהוגשו במסגרת ההליך המכרזי וההליך המשפטי שנלווה לו, ובכלל זה על מסמך ההבהרות מיום 22.12.2024.
4. עוד יצויין כי בהתאם לאמור בסעיף 3.2 לחוזר מנכ"ל מאגר התוכניות והמענים החינוכיים, הוראת קבע מס' 392 מיום י"א בניסן התשפ"ג (2 באפריל 2023) שהייתה בתוקף ביום הגשת בקשת הפורום, תוכנית שלא אושרה במסגרת המסלול המכרזי – לא תיכלל במאגר (אף במסלולים אחרים). הוראה דומה קיימת גם בסעיף 3.3 בחוזר המנכ"ל העדכני לעניין זה. על אף האמור בסעיף זה ולפנים משורת הדין, החלטה זו לא תיסמך על סעיף זה כי אם על בחינה מחודשת לגופו של עניין.

רקע נורמטיבי

5. **מטרות החינוך הממלכתי:** במסגרת סעיף 2(א) לחוק חינוך ממלכתי, התשי"ג – 1953 (להלן – חוק חינוך ממלכתי, החוק), נקבעו מטרות החינוך הממלכתי המהוות אבן פינה בכל הנוגע

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

לתכני הלימוד במוסדות החינוך. מחד גיסא יש לראות במטרות אלה מכלול שבו המטרות עומדות יחד, ומאידך גיסא אין לקבל מצב שבו במסגרת פעילות חינוכית ניתנת עדיפות למטרה אחת באופן הפוגע במטרה אחרת. כך לדוגמה קיים קושי ביחס לפעילות לטיפוח סקרנות אינטלקטואלית (בהתאם למטרה שבסעיף 2(א)(7)), כשזו כוללת תכנים המנוגדים למטרות אחרות.

6. ככלל, לשר החינוך ולמינהל הכללי של המשרד נתונות סמכויות פיקוח למתן הוראות למוסדות החינוך מהמעמדות המשפטיים השונים, בכל הנוגע להתאמת הפעילות החינוכית למטרות החינוך הממלכתי. בענייננו, נזכיר את הסמכות בנוגע למוסדות חינוך רשמיים, הקבועה במסגרת תקנה 2 לתקנות חינוך ממלכתי (סדרי הפיקוח), התשי"ז – 1956; וכמו כן את הסמכות בנוגע למוסדות חינוך מוכרים שאינם רשמיים הקבועה בסעיף 28 לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט – 1969.

7. יובהר כי הסמכויות המוזכרות מבססות את הסמכות למנוע פעילות במוסד חינוך שתוכנה מנוגד למטרות החינוך הממלכתי. יוער כי מניעת פעילות בשל סתירה שבין התוכן שלה לבין מטרות החינוך הממלכתי אינה דורשת או מחייבת קביעת כללים מכוח סעיף 2(ב) לחוק חינוך ממלכתי, שכן כללים אלה נדרשים לשם מניעת פעילותו של אדם במוסד חינוך ככל שפעילותו מחוץ למוסד החינוך עומדת בסתירה למטרות החינוך הממלכתי, ללא קשר לתוכן הפעילות שהוא מקיים במוסד החינוך.

8. חוזר מנכ"ל "השיח החינוכי על נושאים השנויים במחלוקת": עוד נפנה להוראות שנקבעו בחוזר מנכ"ל "התוכנית הלאומית ללמידה משמעותית – השיח החינוכי על נושאים השנויים במחלוקת", הוראת קבע מס' 12 מיום י"א בכסלו תשע"ז (11 בדצמבר 2016) (להלן – חוזר מנכ"ל השיח החינוכי). במסגרת חוזר מנכ"ל זה נקבע בין היתר כי נושאים המצויים במחלוקת ציבורית, בדגש על נושאים המצויים במחלוקת פוליטית, יוצגו לתלמידים באופן מאוזן, תוך הקפדה על הצגת השקפות עולם ונקודות מבט שונות הקיימות בחברה בסוגיה זו. הצגת נושא כאמור תעשה בין היתר באופן המותאם לגיל התלמידים. יצוין כי הוראות החוזר נובעות בין היתר מהכרה ביכולתם הביקורתית של תלמידים בהתאם לשכבת גילם, שמטבע הדברים אינה זהה ליכולתו של אדם בוגר יותר, ולכך שתלמידים מהווים "קהל שבוי" ומשכך יש להקפיד על הצגה מלאה והוגנת של סוגיות כאמור.

9. חוזר מנכ"ל מאגר התוכניות והמענים (הוראת קבע מס' 465 מיום י"ב בטבת תשפ"ו (1 בינואר 2026): מפרט את מדיניות המשרד בנושא הסדרת הפעלת התוכניות והמענים החינוכיים במוסדות החינוך, וכן את אופן שימושם במסגרת תוכנית הגמישות הפדגוגית ניהולית (גפ"ף).

בחירת התוכנית שבנדון

10. כאמור לעיל, גורמי המקצוע במזכירות הפדגוגית, במינהל חברה ונוער וכן הח"מ קיימו בחינה חוזרת ומעמיקה של התוכנית, בין היתר בהסתמך על המסמכים וממצאי הבקורות שהוגשו בעניינה של התוכנית בהליך המכרזי שהתקיים בעניינה. בחינה זו העלתה כי לא ניתן לכלול את התוכנית במסגרת מאגר התוכניות, זאת לנוכח קשיים מן הבחינה הפדגוגית וכן סתירות למטרות החינוך הממלכתי, הן בנוגע מטרתה המרכזית של התוכנית ואופייה והן מצד תוכנה הקונקרטי. להלן נימוקי קביעות אלה.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

א. קשיים הנובעים ממטרות התכניות ואופיה

11. כמפורט במסמך הבקשה, התוכנית כוללת מפגשים שבו משתתפים "חברי פורום המשפחות השכולות (ישראלית ופלסטינית/ יחד, או חברים ישראלים בלבד, בהתאם לנסיבות), כולל כאלה ששכלו בני משפחה ב- 7.10.2.3 ובמלחמת חרבות ברזל, שמתפתים את התלמידים בסיפורם האישי, בדגש על הבחירה שעשו בדיאלוג ופיוס ומקיימים איתם "שיחה פתוחה". יוער כי מבקשת הפורום לא ברור האם כל מפגש במסגרת התוכנית כולל בפועל שני נציגים משני הצדדים, והאם שני הנציגים שסיפורם כלול במסמך ההבהרות הם הנציגים הפלסטינים היחידים הפועלים במסגרת התוכנית.

12. עיון בסיפורים הכלולים במסמך ההבהרות ובמסמכים נוספים, מעלה את הקשיים שיפורטו להלן.

13. **השוואת הנרטיב של השכול הפלסטיני לשכול היהודי:** העקרון המעשי העומד בבסיס התוכנית הוא קיום שיח בין חברי הפורום, ישראלים ופלסטיניים, הממוקד בכאב האנושי שבשכול ומתקיים סביבו. גישה זו מניחה שוויון מהותי בין השכול הישראלי לבין השכול הפלסטיני, שעל בסיסו מתקיים הדיאלוג בין הצדדים. גישה זו באה לידי ביטוי בין היתר באמירות אלה הכלולות במסמך ההבהרות:

- "בסופו של דבר כאשר רואים את האנושי, מבינים שכאב של אמא ואבא הוא תמיד אותו כאב. אובדן של אח או אחות הוא תמיד אותו אובדן שמלווה לתוך החיים ולדורות הבאים..." (עמ' 22)

- "אז גם הקשבתי לסיפורי השכול של הצד השני. זה לא היה לי פשוט, לא רק כי אלו סיפורים כואבים, אלא גם שהפוגע בסיפורים הללו היו בני העם שלי. גם אם בשוגג, גם אם תוך כדי לחימה, זה עדיין לא קל. חברי הפורום הפלסטיני הביאו את הכאב שלהם, לאו דווקא האשמה של הצד השני. כך יכולתי להרגיש שכאב הוא כאב ושאר אחד, לא משנה מאיפה הוא ולמה הוא, לא צריך לחוות אובדן שכזה" (עמ' 49)

- "אנחנו לכודים בתוך גלגל של מוות, גלגל שמסתובב כבר שנים, דורס ורומס עוד ועוד אנשים, עוד ועוד משפחות. והגלגל הזה לא נע מעצמו, הוא מוזן קודם כל מפחד, והפחד מצית שנאה והשנאה מציתה אלימות. הפחד מובן, זו תגובה אנושית טבעית, אבל את תגובת השרשרת של פחד-שנאה אלימות אפשר לנתק וחייבים לנתק, ומי שחייב לנתק את שרשרת המוות הזו הם המנהיגים של שני העמים" (עמ' 56)

- "ואם אנחנו, ששילמנו מחיר שאין כבד ממנו בגלל הסכסוך הארוך והארוך הזה, מבינים שכאבו של האחר דומה לכאב שלנו ויכולים לדבר ולחתור ביחד לפיוס ולשלום – כולם יכולים, וכולם צריכים. כי אין לנו תקווה אחרת" (עמ' 58).

- "איתי אומר שכמו ששומעים כאן סיפורים קשים, שומעים גם סיפורים קשים על פלסטינים. למשל, יעקב, שנשע עם אשתו באוטו וזרקו עליהם אבנים ואשתו נהרגה. אביר הייתה ילדה שהלכה בבוקר לבית הספר ולא הגיעה אליו. טענתו: כדי שהדברים לא יקרו, צריך לשתף פעולה" (דוח בקרה מיום 13.06.26, ביה"ס התיכון הניסויי ירושלים).

14. מבחינה מעשית וכפי שבא לידי ביטוי בסיפוריהם של הנציגים הפלסטיניים במסמך ההבהרות, הגישה המוזכרת לעיל יוצרת השוואה בין חללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות איבה, ובכלל זה

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

נרצחי פעולות הטרור ביום 7 לאוקטובר 2023, ובין מי שנפגע או נהרג בשוגג בידי חיילי צה"ל או באירוע החשוד כמעשה "טרור יהודי" (וטרם הוכרע עניינו בבית המשפט). לעמדת גורמי המקצוע במשרד, **השוואה זו עומדת בניגוד למטרות החינוך הממלכתי**: השוואה בין מעשי רצח מובהקים שביצעו ארגוני טרור פלסטיניים, לבין הרג בשוגג בידי חיילי צה"ל הינה השוואה שאינה מתקבלת על הדעת מעיקרה מבחינת מהות האירועים. השוואה זו סותרת את המטרה הקבועה בסעיף 2(א)(13) לחוק בעניין חינוך לשירות משמעותי בצבא הגנה לישראל, שכן הצגת חייל צה"ל שפגע בשוגג באותה עמדה שבה מוצג מחבל שהשתתף במעשה טבח עשויה להשיג את ההיפך ממטרה זו.

15. **העדר התאמה פדגוגית**: לצד הסתירות למטרות החינוך הממלכתי כאמור לעיל, התוכנית אינה מתאימה באופן מהותי לתלמידים במערכת החינוך מבחינה פדגוגית מהיבטים אלה:

(א) **חוסר איזון**: על אף מיקוד השיח בתוכנית להיבטים רגשיים משותפים לשני הצדדים, מדובר בסופו של דבר בנושא שמצוי בליבו של השיח הפוליטי הישראלי וכרוך בו – הן מצד מהותו הן בדרך הצגת הדברים. בהתאם למדיניות שנקבעה בחוזר מנכ"ל השיח החינוכי, יש להציג סוגיה שכזו תוך ייצוג השקפות שונות ועידוד ביקורתיות. תוכנית זו אינה כוללת כחלק ממנה איזון הולם ובסופו של דבר היא מבוססת על השקפת עולם אחת בנושא שנוי במחלוקת. התוכנית אינה כוללת כחלק ממנה אלמנטים מאזנים.

(ב) **מורכבות**: התוכנית מציגה שיח מורכב שלצורך ניהולו דורש 'לשים בצד' ואולי אף להתעלם מהמחלוקות הלאומיות וההיסטוריות שבין הצדדים, לטובת ניהול שיח סביב הכאב האנושי שבשכול. שיח זה מבוסס על יכולת הפרדה מורכבת, שלעמדת גורמי המקצוע ככלל ומנקודת מבט אסדרתית ורוחבית אינה מתאימה לתלמידים; לדוגמה, בתוכנית הלימודים בתחום הדעת היסטוריה בחינוך הממלכתי, עוסקים בחטיבה העליונה בסכסוך הישראלי-ערבי ובתוך כך בנושאים שנויים במחלוקת. ההנחיה למורים היא ללמד נקודות מבט שונות לכל סוגיה, תוך הסתמכות על מקורות מחקר היסטוריים שונים שביניהם ישנה מחלוקת היסטורית, אך ללא שיח ישיר על רגשות, כאב ושכול.

(ג) **פגיעה ברגשות התלמידים והצוות החינוכי**: השוואה בין סוגי השכול כאמור לעיל, עשויה לגרום פגיעה ברגשות המשתתפים, בפרט על רקע אירועי 7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל והיקף השכול אשר פקד את מדינת ישראל. יוער כי מקרה שכזה מתועד במסגרת דוח הבקרה שנערכה ביום 2.6.2024 בבית הספר הדמוקרטי חדרה, בו נאמר: "חשוב לציין, שהשיח יצר תגובות אמוציונאליות אצל התלמידים, ויש לקחת זאת בחשבון".

ב. **קשיים הנובעים מתכני התוכנית**

16. מסמך ההבהרות ודוחות הבקרה מציגים אמירות שונות, שבאופן נקודתי אינן עולות כשלעצמן בקנה אחד עם מטרות החינוך הממלכתי ומציבות קשיים פדגוגיים נוספים. להלן נסקור מספר אמירות הכלולות במסמך ההבהרות ובדוחות בקרה.

17. **ביטויים המעבירים נרטיב פלסטיני המנוגד לנרטיב הממלכתי ישראלי**:

- "בתחילת האינתיפאדה הראשונה עשיתי מילואים בג'נין. האינתיפאדה, למי שלא יודע, הייתה התקוממות של העם הפלסטיני נגד הדיכוי, נגד הכיבוש, והיא תפסה אותנו (את ישראל) בהפתעה מוחלטת. חשבו שאלו התפרעויות מקומיות, קצת כוח וזה יעבור. יצחק רבין, שהיה באותו זמן שר ביטחון, נתן הוראה "לשבור להם את הידיים"

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

והרגליים", כדי לא להגיע לשימוש בנשק חם, כדי לא להגיע לאבדות בנפש. אני, במילואים האלה, למדתי שיעור חשוב עבורי על המשמעות של כוח. אם עד אז חשבתי שכוח זה צבא חזק – מטוסים טנקים וכו', הבנתי שהרצון של עם לחופש זה כוח הרבה יותר חזק מכל צבא, הכי משוכלל בעולם. במילואים האלה עסקנו בעיקר ברדיפה אחרי דגלים פלסטינים שצצו בכל מקום. אלו היו ילדים ששיחקו איתנו ב"מחבואים". ילד פלסטיני שהניף את דגל פלסטין הסתכן בישיבה בכלא הישראלי, בפגיעה בגופו, ובמקרה הגרוע ביותר, באיבוד חייו. הרגשתי שחיילי צה"ל הם גם קורבנות של הנסיבות כמו הקורבנות שלהם. היום הגדה המערבית מוצפת בדגלי פלסטין ואין עם זה שום בעיה, מכיוון שהתקדמנו כמה שלבים מאז" (עמ' 23 – 24. דברים דומים תועדו במסגרת דוח בקרה מיום 6.6.24 – ביה"ס התיכון שליד האוניברסיטה, ירושלים)

- "נחשפתי לקשיים ומצוקות היומיומיים וחוסר השוויון בין שני העמים" (עמ' 59)
- "נודע לי שנפגעתי משלושה קליעים מסוג גומי, ואחד מהם היה עשוי ממתכת – זה היה הקליע הקשה ביותר, שחדר לעומק גופי. במשך יותר משישה חודשים טופלתי בבית החולים הדסה בירושלים ועברתי מספר ניתוחים. זו הייתה תקופה קשה מאוד. כשהשתחררתי מבית החולים, התחלתי לשאול את עצמי מה קרה לי. ברגע שבו נפגעתי לא זרקתי אבנים על הצבא הישראלי. מאז הבנתי את המשמעות של חיים תחת כיבוש. הימים, החודשים והשנים חלפו, וגדלתי לתוך האינתיפאדה הראשונה, שבה ראיתי את המראות והתמונות הקשים ביותר של פחד והריגה... (עמ' 36)
- "מעניין ינון: "הנרטיב הוא אחר... הפלסטינים חווים כיבוש ואלימות".
- איתי: כמעט כל הפלסטינים מדברים על היום יום. מה זה להיות פלסטיני מנקודת המבט שלהם. הם מתארים כחיים לא חופשיים. ההרגשה שלהם שכל צעד בחיים שלהם נשלט על ידי מישהו אחר שיש לו כח ונשק ולהם אין... שם. הכותרת – שני צדדים לסיפור. כי אנחנו כישראלים משוכנעים בדרך שלנו. וקשה לשמוע את הדברים הקשים. אבל זה חשוב כי זה מה שעומד בבסיס של הבנה שלטובת כולנו צריך להגיע לאיזושהו הסדר ופיתרון. נשמע פשוט, אבל זה נכון שאלימות מביאה לאלימות. הם לא ארגון פוליטי שצריך לפתור זאת כך או אחרת. אלא לראות את הצד השני כבני אדם. ומה שכואב לו זה שפלסטינים אומרים לו שישראלים לא רואים אותם כבני אדם. וגם מבחינתו שהרבה פלסטינים לא רואים אותו כבן אדם. לא כולם נוחה או חמאס. חלק גדול מהפלסטינים מפחדים מחמאס. פלסטינים אומרים שם התאמנו עליהם לפני שעשו את 7.10" (בקרה מיום 13.06.24, ביה"ס התיכון הניסויי ירושלים)

18. הצגת צה"ל כצבא לא – מוסרי הפוגע בחפים מפשע:

- "ילד פלסטיני שהניף את דגל פלסטין הסתכן בישיבה בכלא הישראלי, בפגיעה בגופו, ובמקרה הגרוע ביותר, באיבוד חייו. הרגשתי שחיילי צה"ל הם גם קורבנות של הנסיבות כמו הקורבנות שלהם" (עמ' 24);
- "נודע לי שנפגעתי משלושה קליעים מסוג גומי, ואחד מהם היה עשוי ממתכת – זה היה הקליע הקשה ביותר, שחדר לעומק גופי... ברגע שבו נפגעתי לא זרקתי אבנים על הצבא הישראלי. מאז הבנתי את המשמעות של חיים תחת כיבוש. הימים, החודשים והשנים חלפו, וגדלתי לתוך האינתיפאדה הראשונה, שבה ראיתי את המראות והתמונות הקשים ביותר של פחד והריגה... אחי פיראס יצא מהבית בערב בדרכו לחברים שגרים בכפר סמוך

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

לחלחול. בדרך, במחסום ישראלי בכניסה לחלחול, הוא נורה למוות ע"י החייל במחסום.
לא היתה לכך כל סיבה, כל מה שהיה לפיראס ביד היה תעודת הזהות שלו" (עמ' 36);

• "אני חושבת שהסכסוך שהתרגלנו לחיות איתו יכול וצריך להסתיים, ולהיפתר בדרכים לא אלימות. מלחמות פוגעות בחפים מפשע. המשפחה הגרעינית שלי נפגעה בצורה קשה מאוד, ואדוות האסון והשכול ליוו וימשיכו ללוות אותי תמיד" (עמ' 59); ביטוי זה המתייחס לפגיעה בחפים מפשע משתמע כמתייחס בעיקר לפעולות צה"ל ולא לפעולות טרור, שלכתחילה מכוונות כנגד חפים מפשע.

• "... החיים בבית שיש בו שכול, עיצבו אותי כפסיכולוגית ועיצבו את השקפה העולם ואת ה"אני מאמין שלי" - אמפתיה לאחר ולכאבו. הקשבה לסבל של הזולת. ידיעה שיצר התוקפנות קיים בכולנו, ושבנסיבות מסוימות הוא עלול לפרוץ החוצה כביטוי לרוע נורא, וכי האחריות של כל אחד ואחת מאיתנו היא לדעת לרסן אותו. לעשות אבחנה בין טוב לרע..". (עמ' 22). פסקה זו מביעה עמדה המשווה בין גילויי אלימות משני הצדדים בתור ביטוי ליצר התוקפנות וכרוע, והיא אינה מתייחסת למלחמתה של ישראל כנגד הטרור בתור מלחמה צודקת.

• **"יובל:** חברי הפורום הפלסטינים מי שאיבדו קרוב משפחה מדרגה ראשונה שנהרג בטעות או שלא בטעות ע"י חיילי צה"ל. חייל צה"ל יורה בבת שלו בת 10 כדור גומי והיא מתה מפצעיה כעבור מס' ימים. הגיע לביהמ"ש ופגש את החייל הקורבן ואמר לו: "אם תרצה לבקש ממני סליחה תמיד תמצא אותי". "יש אלפי מקרים כאלה שלא מוצו. יובל הביא דוגמה למקרה של נער בן 16 שנורה בגבו ע"י צה"ל יובל בעצמו פנה לניצן אלון מפקד פקמ"ז והמקרה לא טופל." (דוח בקרה מיום 6.6.24 – ביה"ס התיכון שליד האוניברסיטה, ירושלים)

19. **שימוש במונח כיבוש:** בכמה סיפורים נעשה שימוש במונח "כיבוש" ביחס למצב המדיני השורר בשטחי יהודה ושומרון. יוער כי בסעיפים 110 עד 112 לעתירה נטען כי "שליטה בשטחים מוחזקים נקראת כיבוש", ומשכך אין פסול במונח זה. לעמדתנו מדובר בטענה שיש בה משום היתממות, שכן יש לבחון את השימוש בביטוי זה בהקשר פדגוגי לא רק במונח המילולי או המשפטי כי אם מתוך ההקשרים הציבוריים, התרבותיים והפוליטיים שיש לו.

20. הציטוטים שהובאו לעיל מעלים אף הם קשיים פדגוגיים כאמור לעיל, ואינם עולים בקנה אחד עם מטרות החינוך הממלכתי המוזכרות בסעיף 13 לעיל.

סיכום

21. כאמור לעיל, התוכנית שבנדון אינה עולה בקנה אחד עם מטרות החינוך הממלכתי ואינה מתאימה מבחינה פדגוגית לקהל היעד.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

בברכה,
לילך אפלטון,

מנהלת אגף מענים חינוכיים ותהליכי שיתוף

העתק:

אינה זלצמן, סמנכ"לית בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי
גור רוזנבלט, סמנכ"ל ומנהל מינהל ח"ן
שרית חאיק שפיגלשטיין, היועצת המשפטית
אביגדור דנן, סגן בכיר ליועצת המשפטית
לירן שפיגל, ממונה בכיר, לשכת ייעוץ משפטי
ערן הולץ, לשכת ייעוץ משפטי
יובל אוליבסטון, סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית
שושי שפיגל, מנהלת אגף חינוך חברתי קהילתי, מינהל ח"ן